

Járási honismereti úttörőtábor Berettyóújfaluban¹

1975 őszén a II. Járási Úttörővezetői Konferencián vetődött fel a gondolat, hogy a megyei honismereti tábor mintájára egy járási úttörő honismereti tábort kellene szervezni. Az ötletet a megvalósítás követte: a benyújtott tervezettel az illetékesek egyetértettek és a táborhoz előteremtették az anyagi fedezetet. (Hazafias Népfőnt, KISZ, Megyei Bizottság, Megyei Művelődésügyi Osztály.)

A tábort 1976. június 15–24-e között rendezték meg a berettyóújfalusi Arany János Kollégiumban. A 35 úttörő munkáját 5 ifivezető és 6 felnőtt vezető irányította. A szakcsoportok vezetői olyan gyakorló pedagógusok voltak, akik szakjukat tudományos igényvel művelik, de otthonosak a mozgalmi munkában is. A tábor mozgalmi vezetője *Gáspár Lajosné*, a Járási Úttörőelnökség mb elnöke, szakmai vezetője pedig e sorok írója volt.

A Járási Honismereti Úttörőtábor nevelési célja a szocialista hazafiság, a szülőföldhöz való ragaszkodás kialakítása, oktatási célja pedig a gyermekek szülő- és lakóhelyének, a bihari tájnak bemutatása, megismertetése volt.

A munka négy szakcsoportban, örsönként folyt:

1. *Természettudomány* (Gezemice örs) — a bihari táj földrajza, növény- és állatvilága, a lecsapolások hatása a táj élővilágára és embereire. (Vezetője: *Lugosy István*)

2. *Helytörténet* (Osváth Pál örs) — Berekböszörmény és Csökmő történetének alapján a helytörténeti kutatás módszertanának elsajátítása a tárgyi és az írott források segítségével. (Vezetője: *Máté László*)

3. *Néprajz* (Padlásjáró örs) — néprajzbontásra kerülő házaiban. (Vezetője: *Fiók Lajos*)

4. *Irodalmunk helyi hagyományai* (Nagy Imre örs) — a 80 éve született *Költő Nagy Imre* életének, munkásságának megismerése, a Sárretudvariban élő kortársak visszaemlékezéseinek gyűjtése; a táj hatása Nagy Imre költészetére. (Vezetője: *Harasztosi Csaba*)

A tábor programja a következőképpen alakult: az ismerkedés és a szakcsoportok megalakítása után a második

napon elméleti előadások hangzottak el a honismeretről, a gyűjtőmunkáról, majd közösen megtekintettük a táj emlékeit őrző Bihari Múzeumot. A 3–4. napon történt a helyszíni gyűjtőmunka, amelynek eredményeit az 5. napon dolgoztuk fel. A következő napon közös kiránduláson tekintettük meg a bihari táj történelmi, irodalmi emlékhelyeit, ahol a tábor nevében koszorúkat helyeztünk el. A 7–8. nap ismét a gyűjtés volt, míg a következőn már a végleges feldolgozásra, rendezésre került sor. Ekkor készült el a tábor eredményeit bemutató kiállítás is. Az utolsó napra így már csak a tábor értékelése és a jutalmazás maradt.

A szakmai program mellett természetesen érvényesült az úttörőtábori jelleg is. A nap reggeli tornával és zászlófelvonással kezdődött, zászlólevonással és parancskihirdetéssel végződött, esténként pedig kulturális program volt, melyben váltakozott a vidám játék és komoly ismeretszerzés (pl. tábori *Ki mit tud?*, illetve szakmai filmvetítések).

A tábor értékelésénél feltétlenül figyelembe kell venni annak kezdeményező, úttörő voltát. *Honismereti tábor gyermekek számára* — tudomásunk szerint ez volt az első ilyen. Az úttörőtábor teljesítette feladatát. A gyermekek megismerték lakóhelyüket, kiszélesedtek ismereteik, megtanulták tisztelni a múltat. Alapfokon elsajátították a honismereti munka módszereit: a gyűjtést, a tisztázást, a feldolgozást, a bemutatást. Felismerték, hogy a múlt emlékeinek van mondanivalójuk jelenünk, jövőnk számára, ezért figyelni kell rájuk, s meg kell akadályozni elpusztulásukat. Megjegyezték, hogy a gyűjtés akkor válik igazán értékesé, ha eredményét közkinccsé teszik.

A tábor résztvevői olyan dolgokat láttak, amilyent hasonló korosztályú társaik közül csak igen kevesen: ásatásokat, szakmai filmeket, múzeumok raktárait, ahol a legjobb szakemberek tartottak számukra ismertetéseket. Az úttörők gyűjtésében sok olyan tárgy, dokumentum található, amely méltó arra, hogy a múzeumba kerüljön.

De jelentős a tábor nevelési téren elért eredménye is: a közös munka során

¹Járási honismereti úttörőtábor szervezése izgalmas és hasznos kezdeményezés. Amennyiben az ország más vidékén is történtek ilyen jellegű megmozdulások, szívesen közlünk rólok beszámolót. (Szerk.)

kis közösségek, alkotó kollektívák alakultak ki, erősítve ezzel bennük a közösségi érzést. Jólesett látni, hogy a gyűjtések, a kirándulások során az emberek érdeklődéssel, sok helyen szinte meghatottsággal nézték a vörösnyak-kendősöket, akik a múlt után kutattak.

A tábor szakmai munkáját nagymértékben segítették a különböző vállalatok, intézmények. Ki kell emelni az Arany János Kollégium, a Sárrétudvari Nagyközségi Tanács és a berettyóújfalui Vízügyi Igazgatóság támogatását.

Az első tábor bebizonyította létjogosultságát, szükségességét. Igazi eredményét azonban csak a jövőben lehet majd lemérni, amikor a táborban résztvevők csapatuknál, iskolájukban szorgalmazzák a honismereti szakkörök megalaku-

lását, a már meglévők színvonalasabb működését, pajtásaikat a bihari táj megismerésére készítetik.

Ennek érdekében rendeztük meg másodszer is a tábor kiállítását — immár iskolaidőben — a Múzeumi Hónap keretében, az egyik berettyóújfalui iskolában. Ennek a kiállításnak az is célja volt, hogy tájékoztassa a pedagógusokat a következő években sorra kerülő honismereti táborok tevékenységéről, arról, hogy milyen érdeklődésű gyermekek részvételére számítunk. Idei kezdeményezésünk természetesen akkor lesz igazán eredményes, ha folyamatosra tudjuk tenni. Ezért a járási honismereti úttörőtábort — változó helyszínnel — évente meg kívánjuk rendezni így 1977-ben Biharkeresztesen.

Héthy Zoltán

RETTEGI ISTVÁNNÉ KÖSZÖNTÉSE

Az elmúlt hetekben Püspökladányban olyan esemény történt, amelyet sikerült lencsevégre kapnom. *Rettegi Istvánné* gimnáziumi tanárt, a helyi Karacs Ferenc Múzeum alapítóját és vezetőjét 75. születésnapján a nagyközségi Hazafias Népfront Bizottsága nevében kerestük fel lakásán.

A kedves, rögtönzött ünnepen Kircsi Károlyné, a HNF titkára köszöntö meg Annuska néni fáradhatatlan és szinte felbecsülhetetlen jelentőségű honismereti tevékenységét. További munkájához sok sikert, jó egészséget kívántunk. Elkísért bennünket a köszöntésre néhány szorgos gyűjtő — akik a Gombgyár Zója brigádjának tagjai —, hogy néhány régi tárggyal ajándékozzák meg Annus nénit. Ők, de még sokan mások is szívesen gyűjtik a régiségeket. Iskolánk és a Zója úttörőcsapat azzal a felhívással fordult a helyi másik két iskola csapatához, hogy a közelgő múzeum-alapítás, a Csenki-hét alkalmából szervezzenek honismereti szakköröket, végezzenek még eredményesebb gyűjtőmunkát, rendezzenek kis kiállításokat a gyűjtött anyagból stb.

Iskolánknak is van egy gyűjteménye és állandóan azon fáradozunk, hogy az még színesebb, gazdagabb legyen.

Sabon Laci